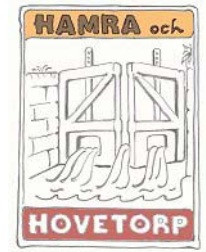

Områdesbeskrivning för området Östgötaleden vid Hamra/Hovetorp

Följande förkortningar används:
brhd = brösthöjdsdiameter

1. Ekhagen vid Hamra slussar

Från Hamra slussar gör Östgötaleden en bøj mot väster och söder. Efter 700 m kommer leden fram till Hovetorp. Parkering vid Hamra slussar finns väster om vägen mellan Sturefors och Bjärka-Säby. Strax väster om parkeringen finns en allé som sträcker sig knappt 300 m söderut längs den gamla vägen mellan Sturefors och Bjärka-Säby. Väster om allén utbreder sig en stor ekhage med en del intressanta träd och några fornlämningar längst i söder. Östgötaleden går längs Kinda kanal väster om ekhagen. Mellan Östgötaleden och ekhagen finns längs en kort sträcka ett litet klibbalkärr.

Allén domineras av grova askar. De grövsta står längst i norr och har en brhd på 9 respektive 10 dm. I allén finns också grov oxel, klibbal och tysk lönn samt spädare ek, vårtbjörk och parklind. På de grova askarna växer brosklavar, allélav, en blekspiksart, fjällig vägglav och en art av kantlav samt allémossa och takmossa. På en av de grova oxlarna växer eldticka. Träden bär gamla spår av beskärning, troligen för att inte grova grenar skulle falla ned på vägbanan. Vägytan i allén är belagd med oljegrus.

Strax till vänster om de nordligaste askarna i allén finns en stätta över staketet in till ekhagen. En liten bit in i hagen står en grov ek (brhd 10 dm). På eken växer ekticka som är en av de viktigaste nedbrytande svamparna på ek. Ekticka bildar vitröta vilket gör ekveden ljus och trådig. Alldeles vid markytan finns håligheter där mulm har sipprat ut. Mulm består av gnagmjöl, rester av insekter och djurbon och annat organiskt material. Upp till på eken finns rötskador vid grenbrott. På ekens bark växer allémossa takmossa, grön spiklav och bitterlav.

Ungefär 150 meter norrut längs allén finns ytterligare en stätta och här står också en grov ek inne i en egen liten fälla. Eken är en av de grövsta i hagen och mäter 12 dm i brhd. Eken är påtagligt frisk utan några synliga håligheter eller rötskador. På ekens bark växer brun nållav, grå nållav och grön spiklav. Ytterligare 200 m norrut längs allén finns ytterligare en stätta in i hagen.

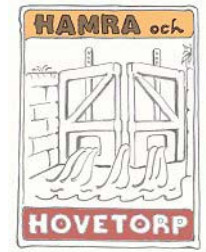
Om du följer Östgötaleden mot väster och söder från parkeringen längst i norr kommer du efter ungefär 200 m till ett litet klibbalkärr öster om leden. Kärret domineras av klibbal där de grövsta har en brhd av 6 dm. I kärret finns också några björkar varav en är angripen av sprängticka vilket syns som en sotsvart klump i en grenklyka. Här finns också några gamla klibbalstubbar. På en av stubbarna längst i norr finns några fruktkroppar av den ovanliga, mörkröda lacktickan kvar.

Buskskiktet består av bl.a. hallon, gran, vide och hägg. I örtskiktet kan nämnas sjöfräken, veketåg, skogssäv, älgört, fackelblomster och strandlysing.

Kinda kanal kantas av klibbal närmast vattnet och fruktträd, gran, asksly samt några grövre ekar lite längre från vattnet. På den nordligaste av ekarna (brhd 12 dm) växer gott om brun nållav som på långt håll känns igen på sin militärgröna bål. Fältskiktet längs leden består här bl.a. av fackelblomster, majbräken och starr.

Drygt 300 m söderut längs Östgötaleden från parkeringen finns ytterligare en stätta där det går att ta sig in i ekhagen. Alldeles innanför stättan står hagens mest imponerande ek.

Områdesbeskrivning för området Östgötaleden vid Hamra/Hovetorp

Följande förkortningar används:
brhd = brösthöjdsdiameter

Brösthöjddiametern är på hela 18 dm och eken delar upp sig i tre stammar en liten bit upp. En av stammarna har blåst av och ligger nu på marken. En stor hålighet har bildats mellan stammarna, tillräckligt stor för att gå in i. Längs barken syns spår av flera savflöden och på flera ställen syns spår av olika insekter. På ekens bark växer bl.a. gul mjöllav, grön spiklav och brun nållav. Ganska högt upp på stammen växer korkmussling, en vedsvamp som ofta hittas på döda partier av ännu levande träd.

De grövsta ekarna står i hagens norra del. Längre mot söder står träden tätare men är också yngre. I norr finns en större öppen yta där både den triviala florin och spåren efter gamla diken vittnar om att det en gång har varit åker här. Påfallande många av de grövre ekarna i norra delen av hagen har mörka spår längs stammarna av savflöden. En del av träden har också håligheter och i en av dessa påträffades resterna av ett bälgetingbo. Nära ån i hagens nordvästra del står en av hagens grövsta ekar (brhd 13,5 dm). Eken har stora partier med blottad, död ved och längst ned rinner mulm ut ur en spricka i träet. I mulmen påträffades spillning av läderbagge.

Hagens södra del är mer kuperad med två tydliga höjder med en svacka där emellan. Här är trädskiktet tätare men består fortfarande främst av ek. Det finns också inslag av lönn, vildapel och ask. Längst i söder står ett grovt, ihåligt päronträd. En del död ved finns i form av ganska späda eklågor samt enstaka stående torrträd. Vid en av lågorna påträffades resterna av svaveltickor, en art som ger eken brunröta vilket gör att veden kan plockas sönder i rödbruna tärningar. De vanligaste arterna i buskskiktet är krusbär, hagtorn, måbär, hartsros, nyponros men även en del skogstry, hassel och en. Mellan de två höjderna och längst i söder finns också snår av slån. Fältskiktet domineras av storvuxna, kvävegynnade arter som hundäxing, hundkex och kring ekarna brännässla. Andra vanliga arter är tuvtåtel, kamäxing, fårsvingel, vårlök och vägtistel. Längst i sydväst finns torrare partier kring ett slånbuskage med bl.a. knippfryle, gråfibbla, blåklocka, backlök, mandelblomma, ärenpris och vårstarr. På en berghäll nära den grova eken med tre stammar växer dvärgvårlök.

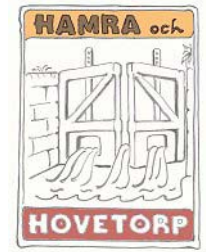
På höjden längst i söder finns flera stensättningar varav endast en syns tydligt. Det är ett röse med en tydlig grop i mitten.

2. Hovetorp

Från Hovetorp följer Östgötaleden Kinda kanal som en knapp kilometer norr om slussarna gör en böj mot nordost och Hamra sluss. Längs en sträcka av drygt 500 m finns sex slussportar. Väster om kanalen finns ett litet lövdominerat skogsområde upp mot betesmarkerna längre åt väster. Här finns också en liten sidofåra till kanalen. Ungefär 100 m från Hovetorps slussar, söder om vägen mot Vässentorp, finns ett vindskydd med fin utsikt mot norr.

På kanalens östra sida finns en bergknalle där berget närmast kanalen går i dagen. På berget växer barrdominerad blandskog som längst i norr och söder blir lövdominerad med asp, glasbjörk, vårbjörk, sälg, rönn, fruktträd, lönn och ek. Längst i norr dominerar björk och asp på ett relativt nyligen upptaget hygge. Här finns också några döda björkar och en björk med

Områdesbeskrivning för området Östgötaleden vid Hamra/Hovetorp

Följande förkortningar används:
brhd = brösthöjdsdiameter

tydlig kandelaberform. Ett påfallande inslag av fruktträd finns mellan åkern och kanalen ungefär i jämnhöjd med den nordligaste slussen. Här finns också en grillplats iordningställd. I buskskiktet kan nämnas hartsros, asksly, hassel, rönn, lönn, hallon och nyponros. I fältskiktet finns bl.a. harkål, smultron, blåbär, majsmörblomma, gökärt, lundstarr, vårfryle, nejlikrot och fyrkantig johannesört. Från spången mellan kanalen och berget kan en fin berghäll beskådas. Här växer bl.a. träjon, korsört, ljung, kärleksört och fårsvingel.

3. Östgötaleden mellan Lilla Långnäsbadet och Hovetorp

Östgötaleden mot Hovetorp går längs Kinda kanal. En smal trädråd skiljer leden från kanalen. Här växer främst klibbal, asp och ask men även björk och gran. På landsidan närmast leden dominerar snår av vide och andra buskar. På flera platser, särskilt nära Hovetorp, går åkrarna ända fram till leden. Här finns endast en smal träd- och buskridå mellan leden och åkrarna. Längs kanalen finns gott om klibbalstubbar, en del med tickor. Nära Hovetorp är träden grövre, t.ex. ask (brhd 6 dm) och asp (brhd 4 dm). Här finns också ett par grova björkstubbar med tickor. Ungefär halvvägs mellan badet och Hovetorp finns en liten ek- och hasselmiljö. Ekarna har en brhd upptill 10 dm, de flesta dock klenare. På marken finns här gott om block och odlingsrösen. Bland buskarna längs denna del av leden kan nämnas asksly, en, krusbär, hägg, hallon, vide och hartsros.

4. Badplatsen väster om Lilla Långnäs

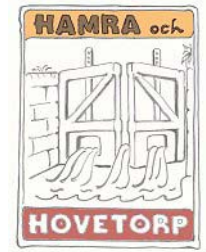
Om du följer Östgötaleden norrut längs grusvägen från KFUM-gården kommer du efter ungefär 500 m till gården Lilla Långnäs. Här viker Östgötaleden av till vänster (NV) in mellan husen. Efter husen viker leden skarpt av mot vänster (SV), över en liten åker och in i en hassellund. Leden går genom lunden nästan ända ned till Kinda kanal. Åt höger (NO) fortsätter sedan Östgötaleden mot Hovetorp, åt vänster (SV) går leden längs Kinda kanal och runt en udde i Stora Rängen till KFUM-gården. Efter bara ett par hundra meter på leden som går åt vänster (SV) kommer du till en liten badplats. Sydost om badplatsen finns ett klibbalkärr.

Hassellunden domineras i trädskiktet av björk (brhd upp till 4 dm) och ek (3 dm) men här finns också rönn (2,5), säl (4), päron (3), lönn (2), asp (4,5) och körsbär (1). Ett par grövre ekar finns, en nära åkerkanten i söder (brhd 10 dm) och en inne i skogen sydväst om klibbalkärret. Där Östgötaleden går in i hassellunden i öster står alldeles vid leden ett grovt, ihåligt päronträd med brhd 5 dm.

Buskskiktet domineras av hassel. Här finns också hallon, hägg, vide (i åkerkanten i östra delen av hassellunden) samt skogstry. Ju längre ned mot kanalen man kommer desto tätare växer hasseln. En del död hasselved finns samt några grova björkstubbar.

I fältskiktet finns bl.a. nejlikrot, brännässla, snärjmåra, hundkex, häckvicker, majsmörblomma, tuvtätel, blåsippa, örnbråken, träjon, lundgröe, ärenpris och harsyra. I lunden finns gott om block och odlingsrösen. Från åkern ned mot klibbalkärret går ett dike. I lunden finns också en del grova, gamla björkstubbar som vittnar om virkesuttag för länge sedan.

Områdesbeskrivning för området Östgötaleden vid Hamra/Hovetorp

Följande förkortningar används:
brhd = brösthöjdsdiameter

Klibbalkärret domineras i trädskiktet helt av klibbal (brhd 3 dm). I kanterna av kärret växer en del björk och gran. Inslaget av död alved är litet men enstaka stående alar med alticka finns i norra delen av kärret. I norra delen finns också död ved i form av rakor och lågor av björk samt en tallraka. Buskskiktet i kärret domineras av hallon och i fältskiktet älgört.

Nere vid badet går berghällarna i dagen och går ända ned till vattnet. Botten består dock delvis av grus och sand. Här finns en brygga samt några bänkar och bord. På höjden sydväst om badet dominerar tall. Längs leden åt nordost dominerar klibbal längs vattnet men även ask, alm, sälg och tall. En grov tall växer på en liten höjd 150 m nordost om badet. Den har en brhd på 8 dm. I buskskiktet kan björksly och krusbär nämnas och i fältskiktet kirskaål, humleblomster, maskros och blåsippa.

5. Badplatsen vid KFUM-gården

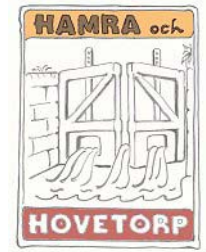
Från KFUM-gården följer Östgötaleden grusvägen mot norr. Omkring 150 m norr om KFUM-gården viker en stig av mot sydväst. Stigen leder efter 200 m ned till badet i Stora Rängen. Söder om stigen finns den höjd där KFUM-gården är belägen. Norr om stigen ligger tomten till Gruvstugan och längre mot väster gammal åkermark ned mot sjön. Vid badet går hållarna i dagen. Här finns också en iordninggjord grillplats, bryggor, en pir och bänkar. Nere vid sjön följer en del av Östgötaleden strandkanten till badet väster om Lilla Långnäs och sedan vidare till Hovetorp.

Uppe vid grusvägen och på höjden norr om KFUM-gården växer lövdominerad blandskog med asp, björk, gran, tall, ek och fruktträd samt i det fuktiga partiet närmast grusvägen klibbal. Söder om stigen, nära berget står en grov, knäckt björk med flera fnösketikcor. Buskskiktet domineras av hallon men även vide och en. Längre ned mot sjön finns en öppen yta väster om Gruvstugan. I det här området ökar inslaget av fruktträd och sälg tillsammans med björk, klibbal, tall, gran och ek. En stor sälg har fallit och ligger strax söder om stigen. I buskskiktet finns hassel, ask, hallon, hartsros, skogstry, en och snöbär. Nere vid badet finns en liten öppen yta kantad av tall, ek, björk, klibbal, sälg och fruktträd. I buskskiktet finns främst hallon men även hassel, en, sötkörbär, vide och brakved. Väster om KFUM-gården dominerar tall i den branta sluttningen ned mot Stora Rängen. Närmast sjön står en grov tall med en brhd på 7 dm. Nere vid sjön går en stig längs stranden och här dominerar klibbal tillsammans med tall, björk och ek.

Det öppna partiet vid badet är förmodligen en gammal åkeryta som hyser ett ängssamhälle med snärjmåra, brännässla, maskros, örnbräken, smultron, älgört, johannesört, hundäxing, knägräs, grenrör, bergör och berggröe. På och kring hållarna finns i stället ett hedartat samhälle med fårsvingel, hundäxing, ljung, flockfibbla, blåklocka, knägräs, lundgröe, skogsviol, rödven, gökärt, fyrkantig johannesört, knippfryle, gråfibbla, blåbär, ärenpris, vitgröe, svartkämpar, vitklöver, stinknäva,stensöta, ängsvädd, vitmåra och kvickrot. Vid och i vattnet växer bladvass, strandlysing och en slingeart.

Områdesbeskrivning för området Östgötaleden vid Hamra/Hovetorp

Följande förkortningar används:
brhd = brösthöjdsdiameter

6. Östgötaleden mellan KFUM-gården och Hjorthäget

De intressantaste objekten längs den 1,5 km långa sträckan mellan KFUM-gården och Hjorthäget är en lundartad ek-hasselmiljö norr om åkermarken vid Stora Långnäs, en stor och öppen betesmark öster om nämnda åkermark, betesmark dominerad av grova tallar norr om Fiskarstugan, strandmiljön söder om Fiskarstugan samt ekmiljön runt Hjorthäget. Ekmiljön runt Hjorthäget finns utförligare beskriven under Bjärka-Säby.

Ek-hasselmiljön sträcker sig knappt 500 m längs Östgötaleden. Denna miljö begränsas åt söder av åkermark och i norr av en granplantering. Längs en sträcka av drygt 350 m från KFUM-gården växer ett drygt trettiotal ekar. De grövsta står närmast KFUM-gården där fyra av ekarna mäter 12-14 dm i brhd. En av dessa ekar (den sjätte grova eken räknat från KFUM-gården) har en stor hållighet i lagom titthöjd. I övrigt har många av ekarna döda partier, grov bark, hålligheter och spår av insekter och hackspettar. Ekarna är spärrgreniga vilket antyder att de stått mer öppet än vad de gör nu. En grov eklåga finns och även en klen, stående, död ek. Ju längre bort från KFUM-gården man kommer desto klenare blir ekarna. Träskiktet i övrigt består av några björkar och ett litet aspbestånd samt enstaka oxel, lind, gran och lönn. Drygt 300 m från KFUM-gården står en grov lind en liten bit från stigen. Linden mäter 10 dm i brhd och visar spår av hamling. Längs åkerkanten står en ridå av spädare ekar och några björkar. Buskskiktet i denna del domineras av hassel men här finns också en hel del eksly. Dessutom finns här en del hagtorn, krusbär, en, lönn och gran. Fältskiktet är rikt med bl.a. tibast, lungört, blåsippa och svalört. På många platser finns gamla odlingsrösen. Ungefär 400 m från KFUM-gården går granplanteringen ända ut till åkern. Ytterligare en liten bit bort finns en höjd med ett trettiotal ekar där de flesta har en brhd på upp till 5 dm. Enstaka ekar mäter dock upp till 7 dm. Här finns också en del oxel, körsbär, lönn, fruktträd, gran och tall. Buskskiktet domineras även här av hassel med inslag av eksly och en. En liten bit från stigen växer en lind med flera stammar i ett stort odlingsröse. Även denna lind bär spår av hamling. I närheten kan en gammal brukningsväg skönjas som leder mot norr. Nära betesmarken, 500 m från KFUM-gården, finns en del klibbal i en sänka tillsammans med lönn, gran och ek. I buskskiktet växer här bl.a. hassel och skogstry.

Ungefär 500 m från KFUM-gården kommer man fram till en vidsträckt betesmark. Träden står mycket glest och består av ek och fruktträd. Floran verkar vara ganska gödselpåverkad. Norr om betesmarken leder Östgötaleden in i en tät granplantering som dock fortfarande innehåller en del hassel, sålg, asp och björk. Efter en liten bit kommer man fram till en vändplan norr om betesmarken. Östgötaleden fortsätter här längs vägen mot nordost. Knappt 300 m från betesmarken viker leden av mot öster in i en fuktig betesmark. I norr kan ytterligare ekmiljöer ses, här med inslag av grov asp. Inne i den fuktiga betesmarken finns några gamla odlingsrösen med två ekar och några björkar. I söder skymtar en vik av Stora Rängen och i öster en höglänt betesmark dominerad av grova tallar.